

NORGES HØYESTERETT

Den 4. mars 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bergsjø og Ringnes i

HR-2015-00505-U, (sak nr. 2015/322), straffesak, anke over dom:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder domfeltes anke over fellende dom for overtredelse av straffeloven § 162 første og andre ledd – oppbevaring og overdragelse av ca. 907 gram amfetamin. Videre gjelder den anke over straffutmålingen for dette forholdet og andre forhold som ble rettskraftig avgjort ved tingrettens dom.
- (2) A ble 28. november 2012 – sammen med B og C – satt under tiltale for overtredelse av en rekke straffbare forhold. Tiltalens post I rettet seg mot overtredelse av straffeloven § 162 første og andre ledd, og hadde blant annet følgende grunnlag:

"a)

Gjelder alle

Fram til torsdag 30. september 2010 i Oslo og/eller deretter på strekningen fra Oslo til X oppbevarte han/hun ca. 907 gram med amfetamin.

b)

Gjelder nr. 1 B og nr. 3 A.

Torsdag 30. september 2010 på Y i Oslo, X, eller annet sted i Norge, overdro han/hun ca. 907 gram amfetamin til D og/eller C.

c)

Gjelder nr. 3 A.

Tirsdag den 31. mai 2011 i Oslo og/eller andre steder overdro han ca. 247 gram kokain til E.

d)

Gjelder B.

Tirsdag den 31. mai 2011 i ----- 00 i Oslo, oppbevarte hun ca. 247 gram kokain."

- (3) A ble også tiltalt for overtredelse av straffeloven § 317 fjerde ledd jf. første ledd (post II a), straffeloven § 317 første ledd første alternativ (post III), straffeloven § 162 første ledd (post IV a) og overtredelser av våpenloven § 33 (post V og VI). Tiltalen omfattet også flere punkter rettet mot medtiltalte B og C.
- (4) For tingretten erkjente A straffeskyld for postene I c, III, V og VI, og delvis for post IV.
- (5) Aust-Agder tingrett avsa 29. april 2013 dom med følgende domsslutning for så vidt gjelder A:
- "7. A, født 00.00.1974, frifinnes for tiltalen post I a og b og II a.**
- 8. A, født 00.00.1974, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd, straffeloven § 162 første ledd, straffeloven § 317 første og sjette ledd, våpenloven § 33 første ledd annet punktum, jf tredje ledd, jf § 8 første ledd og våpenloven § 33 første ledd annet punktum, jf tredje ledd, jf § 7 første ledd – sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd – til fengsel i 1 – ett – år og 2 – to – måneder.**
- Til fradrag i straffen går 119 – etthundreognitten – dager i utholdt varetektsfengsel.**
- 9. A, født 00.00.1974, dømmes til å tåle inndragning av en pistol av merke "Bul" 9 mm.**
- Han frifinnes for krav om inndragning av 200 000,- kroner.**
- 10. A, 00.00.1974, dømmes til å betale sakskostnader med 6 000 – sekstusen – kroner."**
- (6) Påtalemyndigheten anket til lagmannsretten over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post I a og I b.
- (7) Etter en forutgående utsettelse ble ankeforhandling holdt i Agder lagmannsrett i perioden 10. – 14. februar 2014. Lagretten besvarte de to spørsmålene som gjaldt om A hadde oppbevart narkotikaen med nei. De to spørsmålene som knyttet seg til om han hadde overdratt narkotikaen, ble derimot besvart med ja. Lagmannsrettens fagdommere satte lagrettens kjennelse til side. Fagdommerne fant det utvilsomt at A var skyldig, og besluttet at alle de fire spørsmålene som berørte ham skulle behandles på nytt med andre dommere, jf. straffeprosessloven § 376 a første ledd.
- (8) Ny ankeforhandling med meddomsrett, jf. straffeprosessloven § 376 a første ledd andre punktum, ble holdt 8. – 10. desember 2014. På dette tidspunktet forelå det rettskraftige dommer i sakene mot de medtiltalte B og C. Agder lagmannsrett avsa 12. desember 2014 dom med følgende slutning:
- "1. A, født 00.00.1974, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162, første og andre ledd, og de forhold som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom, til fengsel i 3 – tre – år. Fullbyrdelsen av 6 – seks – måneder av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54, med en prøvetid på 2 – to – år. Straffeloven § 62 første ledd er iakttatt.**
- Ved soning av straffen kommer 119 – etthundreognitten – dager til fradrag for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60.**
- 2. Saksomkostninger idømmes ikke."**

- (9) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen under skyldspørsmålet og straffutmålingen. Med hensyn til den første ankegrunnen anføres det at lagmannsretten har anvendt feil beviskrav. Videre er det anført at straffutmålingen er for streng når tidsforløpet og rehabiliteringssituasjonen tas i betraktning. Straffutmålingen fremstår heller ikke som rimelig og rettferdig sammenlignet med de fengselsstraffene som har blitt utmålt for de medtiltalte.
- (10) *Påtalemyndigheten* har inngitt bemerkninger og bestrider at lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav. Det bestrides at straffen er for streng. Videre anføres det at lagmannsretten har lagt til grunn riktig forståelse av de medtaltets innbyrdes roller, og den betydningen dette har for straffutmålingen.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (12) Spørsmålet for ankeutvalget er om anken skal tillates fremmet, jf. straffeprosessloven § 323. Da A ble frifunnet i tingretten for de aktuelle narkotikalovbruddene, kan anken bare nektes fremmet dersom ankeutvalget finner det "klart at anken ikke vil føre frem", jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (13) Om bevisvurderingen og beviskravet uttaler lagmannsretten innledningsvis i sin dom:
- "Bevisvurderingen beror ofte på en vurdering av flere momenter som hver for seg kan ha ulik bevisstyrke. Det er i denne saken vanskelig å peke på et enkelt bevis som kan oppfattes så fellende at det alene avgjør saken. Lagmannsretten finner imidlertid at den samlede vekt av det som påberopes er tilstrekkelig til å felle tiltalte i det det foreligger så mange sammenfallende bevismomenter av en slik tyngde at man, etter en samlet vurdering, kan se bort fra tiltaltets forklaring som et realistisk alternativ. Det er således ikke rimelig tvil om at tiltalte har utført de handlinger som tiltalen gjelder."**
- (14) I forsvarerens støtteskriv fremheves at formuleringen "således" indikerer at lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav. Deretter anføres det:
- "Det er ikke tilstrekkelig til å bli dømt for nær sagt hva som helst at man ikke anses troverdig i sin forklaring. Det kan være mange grunner til at en tiltalt person lyver – det er endog en lovfestet rettighet vedkommende har, uten at det av dette kan utledes at han er skyldig."**
- (15) Ankeutvalget finner det enstemmig klart at sitatet fra lagmannsrettens dom ikke indikerer at lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav. Det vises til Rt. 2005 side 1353 hvor førstvoterende i avsnitt 14 uttaler:
- "Prinsippet om at enhver rimelig og fornuftig tvil skal komme den tiltalte til gode er en bærebjelke i straffeprosessen. Kravet gjelder for bevisresultatet som sådan – i vår sak om A hadde utvist forsett med hensyn til den omstendighet at det dreide seg om narkotika. Bevisbedømmelsen beror ofte på en vurdering av flere momenter som hver for seg kan ha ulik bevisstyrke. Det kreves ikke at hvert enkelt moment skal være bevist utover enhver rimelig tvil, så lenge det etter en samlet vurdering av momentene ikke er rimelig tvil om konklusjonen. Dette må også gjelde når et mulig straffbart forhold som ikke omfattes av tiltalen, er trukket inn som et bevismoment. Etter min mening er det dette rettsformannen har gitt uttrykk for når rettsbelæringen leses i hele sin sammenheng."**
- (16) Etter ankeutvalgets vurdering er det dette standpunktet lagmannsretten har gitt uttrykk for i sitatet foran. Når sitatet dessuten leses i sammenheng med lagmannsrettens svært detaljerte

begrunnelse for bevisresultatet, kan ikke formuleringen "således" forstås slik det anføres i støtteskrivet.

- (17) Ved anken over lagmannsrettens straffutmåling utgjør sammenligningen med straffen for de øvrige domfelte i sakskomplekset et sentralt moment. I denne sammenheng bemerkes at ved en eventuell ankebehandling i Høyesterett ville det ikke blitt lagt vekt på en slik anførsel, jf. blant annet Rt. 1997 side 1574 og Rt. 2001 side 1408. For ytterligere henvisninger vises det til Matningsdal i Tidsskrift for strafferett 2014 side 4-25 på side 11. Denne praksis gjelder tilsvarende ved ankeutvalgets prøving av om det er klart at anken ikke vil føre fram.
- (18) For oppbevaring og overdragelse av 907 gram amfetamin, overdragelse av 247 gram kokain med lav styrkegrad samt enkelte andre forhold av mindre vekt ved straffutmålingen har lagmannsretten utmålt en straff på fengsel i tre år hvorav seks måneder er gjort betinget. Med hensyn til straffenivået vises det til Rt. 2007 side 763 som gjelder oppbevaring av 193 gram amfetamin og salg av 305 gram amfetamin. I avsnitt 11 uttaler førstvoterende at et straffenivå på fengsel i to år ikke var et for strengt nivå. Selv om det tas hensyn til sakens alder og den påberopte rehabiliteringen, finner ankeutvalget det etter dette enstemmig klart at det ikke er noe åpenbart misforhold mellom de aktuelle overtredelsene og den idømte straffen, jf. straffeprosessloven § 344.
- (19) Ankeutvalget finner det etter dette enstemmig klart at anken ikke vil føre fram, og at den ikke bør tillates fremmet.

SLUTNING :

Anken tillates ikke fremmet.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Riktig utskrift: